

Dil ve Konuşma Güçlüğü (Bozukluğu) Nedir?

Sözel iletişimde farklı seviye ve biçimlerde ortaya çıkan aksaklıklar ve düzensizlikler nedeniyle dili kullanma, konuşmayı edinme ve iletişimdeki güçlüklerin, bireyin eğitim performansı ve sosyal uyumunu olumsuz yönde etkilemesi durumudur.

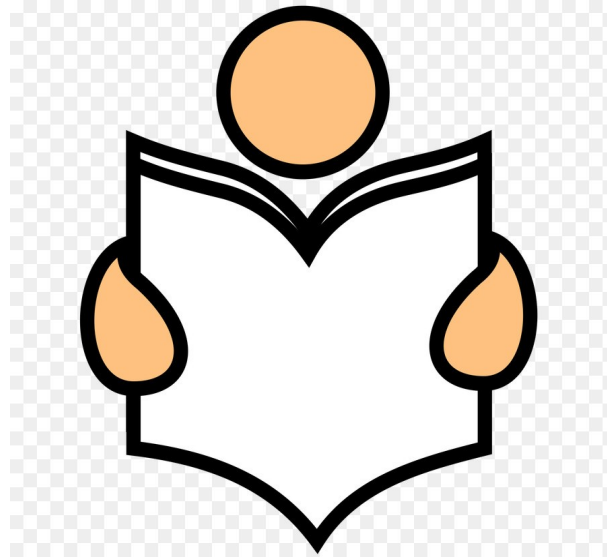
⇒ Dil ve konuşmayla ilgili bozukluklar da birbirinden farklıdır. Bir kişi diğerlerini anlamakta, düşüncelerini paylaşmakta güçlük çekiyorsa bu dil bozukluğudur. Eğer bir kişi konuşma sesleri düzgün veya akıcı telaffuz edemiyorsa, konuşması akıcı değilse ya da sesiyle problemi varsa bu konuşma bozukluğudur.

Dil ve Konuşma Güçlüğü Olan Öğrencilerin Özellikleri

- Kısıtlı sözcük dağarcıkları vardır. Ya hiç konuşmazlar ya da zor anlaşılacak birkaç sözcük kullanabilirler.
- Yutma, çiğneme, salya akıtma sorunları olabilir.
- Düşünce ve isteklerini anlatmada zorlanabilirler.
- Jest, mimik işaret kullanmaya yönelebilirler.
- İletişim kurmaya karşı isteksiz davranabilirler.
- Çevrelerindeki seslere, konuşmalara ilgisiz davranabilir, dinlemez görünebilirler.
- Anlaşılmaz sesler çıkarabilirler.
- Çevreleri ile ve girdikleri ortamlarda uyum güçlükleri gösterebilirler.
- Yalnız kalmayı tercih edebilirler.
- İsteklerini, düşüncelerini dile getirirken hoş olmayan (vurma, çarpma, ağlama, bağırma gibi) tepkilerde bulunabilirler.
- Dikkat süreleri kısa ve dağınık olabilir.
- Kavramları geç ve uzun zamanda öğrenebilirler.
- Bellekleri zayıf olabilir.
- Öğrendikleri bilgileri transfer edemeyebilirler.

Dil ve Konuşma Gecikmesini Öngören Erken Belirtiler

- Farklı sebeplere bağlı olarak bazı çocukların dil edinme süreçlerinde sorunlar yaşadığı bilinmektedir. Yeni doğanların %5'i ile %15'i ilerleyen dönemlerde dil ve konuşma bozuklukları açısından risk altında bulunmaktadır
- Prenatal dönemde aşırı alkol tüketimi,
- Kurşun ve benzeri ağır metallere maruz kalma,
- Kızamıkçık,
- Toksoplazma enfeksiyonlarının varlığı gibi birçok faktörün yanında,
- Yeni doğanda işitme kaybı olması,
- Prematüre doğum,
- Eşlik eden sendromların varlığı,
- Düşük doğum ağırlığı

Dil ve Konuşma Gecikmesini Öngören Erken Belirtiler

- Konuşma Sesi Bozuklukları
 - a) Artikülasyon boz.
 - b) Fonolojik boz.
- Özel Öğrenme Güçlüğü
- Akıcı Konuşma Bozuklukları
 - a) Kekemelik (Ritim bozukluğu)
 - b) Cluttering (Hızlı ve bozuk konuşma)
- Rezonans Bozuklukları
- Ses Bozuklukları
- Edinilmiş Dil Bozuklukları
 - a) Afazi
- Motor Konuşma Bozuklukları
 - a) Dizartri
 - b) Konuşma apraksisi
- Serebral Palsi

Öğretmenlere Öneriler

- Öğrenciniz konuşurken sabırlı olmaya özen gösterin.
- Öğrencinizle iletişime her zaman hazır olduğunuzu hissettirin.
- Öğrencinizin konuşmaya istekli olmadığı durumlarda konuşması için zorlamayın.
- Öğrenciniz konuşurken sorun yaşadığında cümlesini onun yerine tamamlamayın, sözcük eklemeyin.
- Öğrencinizin konuşmasına müdahale etmeden, göz kontağını sürdürün.
- Konuşmaya uygun jest ve mimikler kullanın ancak; bunların abartılı olmamasına dikkat edin.
- Öğrencinizin ne söylediğine odaklanın ve onu sözel etkinliklere katılmasını sağlamak için cesaretlendirin.
- Siz konuştuktan sonra öğrencinizin size cevap vermesi için yeterli zaman tanıyın.
- Öğrencinin iletişim için kolaylaştırarak araç ve gereçler (bilgisayar, vb.) kullanmasını destekleyin.
- Öğrencinizin olumlu davranışlarını ödüllendirin.
- Öğrencinizin söylediklerini anlamadıysanız, söylediğini tekrar etmesini isteyin.
- Öğrenciniz etkinliklere katılmakta istekli olmadığında konuşması için zorlamayın öğrencinin kendini ifade etmesi olanak sağlayın.
- Aile ve uzmanlarla iş birliği yaparak öğrencinizin dil ve konuşma güçlüğüne yönelik alınacak önlem ve stratejileri belirleyin.
- Sınıftaki diğer öğrencilerle birlikte öğrencinizin dil ve konuşma becerileri ile güven duygusunu geliştirmesini sağlayacak tedbirleri belirleyin.
- Öğrencinizi kendi içinde gösterdiği gelişme ile değerlendirin ve öğrencinizin yapamadıklarına değil yaptıklarına yoğunlaşın.

Ailelere Öneriler

- Acımak, merhamet göstermek gibi davranışlardan kaçınin.
- Endişeli bakmayın.
- Konuşmasındaki problemden dolayı cezalandırma tehdidinde bulunmayın ve suçlamayın.
- Problemlili konuşmadan çok akıcı konuştuğu bölümlerin üzerinde durun. Akıcı olmayan konuşmayı kesmesini söylemeyin.
- Konuşmaya başlamadan önce durup derin nefes almasını söylemeyin. Durup tekrar başlamasını istemeyin.
- Konuşmaya başlamadan önce düşünmesini önermeyin.
- Onun yerine cevap vermeyin ya da takıldığı yerleri tamamlamayın.
- “Hayır, dur yapamazsın” gibi ifadeleri sık kullanmayın.
- Onun yaşı ve olgunluk düzeyine uygun beklentiler içinde olmaya özen gösterin.

Teşhis ve Tedavi

Dil ve konuşması yaşlılarından geri olan çocuklar mümkün olan en kısa sürede bir dil ve konuşma terapisti tarafından değerlendirilerek terapiye alınmalıdır.

DÖRTYOL
REHBERLİK VE ARAŞTIRMA
MERKEZİ

Özel Eğitim Hizmetleri Bölümü

**Dil ve Konuşma Güçlüğü
Nedir?**

- **Web:** <http://dortyolram.meb.k12.tr>
- **Adres:** Özerli Mah. 1 Nolu Çiftçiyolu Sok. No19 Fatih Ortaokulu Yanı Dört Yol
- **Telefon:** 0326 713 23 33